

Forslag til DAKOFAs handlingsplan for 2009/2010

Dette forslag til handlingsplan for DAKOFA 2009-10 er godkendt af DAKOFAs bestyrelse på bestyrelsens seminar i Nyborg 14.-15. maj 2009, og indstilles til generalforsamlingens vedtagelse.

Handlingsplanen skal bidrage til realisering af DAKOFAs langsigtede strategi 2007-11, der indebærer et successivt skift i retning mod at gøre DAKOFA til et kompetencecenter for affaldssektorens aktører. Her skal medlemmerne kunne blive rustet til at identificere, forstå og reflektere de forandringspres, de løbende udsættes for i form af samfundsmæssige, tekniske og juridiske forandringer nationalt såvel som globalt, idet *forandringen* fremover forventes snarere at være reglen end undtagelsen.

Handlingsplanen har tillige til formål at implementere de dele af den samlede sektorstrategi for affaldssektoren, som DAKOFA har arbejdet på det seneste år, og som angår DAKOFAs ydelser. Den reflekterer derfor over de strategispor, som sektorstrategien lægger ud.

Handlingsplanen er som de foregående år opdelt i en faglig og en organisatorisk plan, og det forudsættes, at tilrettelæggelse og gennemførelse af konferencer fortsat vil være en kerneydelse for DAKOFA.

A: Faglig handlingsplan:

Nedenfor opridses en række emner, som i lyset af den samlede sektorstrategi for affaldssektoren forventes at blive aktuelle i planperioden, og som derfor foreslås taget op på konferencer, seminarer og workshops samt ikke mindst møderne i DAKOFAs arbejdsudvalg, ligesom de skal formidles via hjemmesiden (som nyheder, evt. løbende opsamlet i relevante portaler). Generelt vil formidlingen fokusere på de konsekvenser, som nye og eksisterende tiltag har for affaldssektoren:

Fortsat fokus på omorganiseringen af affaldssektoren

Teknisk Råds sektorstrategi identificerer omorganiseringen af affaldssektoren i forlængelse af affaldsreformen som et centralt element, hele sektoren må forholde sig til. For DAKOFA betyder det initiativer inden for følgende områder:

Affaldsreformen, fase 2

Regeringen har bebudet, at affaldsreformens fase 2 (omorganisering af forbrændings- og deponeringssektoren) vil blive igangsat i løbet af efteråret 2009, hvorfor der må forudses et stort formidlingsmæssigt behov, dels i form af nyheder og analyser på hjemmesiden, dels afholdelse af konference(r) og seminar(er), ligesom reformen vil blive behandlet i relevante arbejdsudvalg.

Betydningen for affaldsreformen af affaldsdirektivets implementering (liberalisering af nyttiggørelse)

Affaldsdirektivet skal være gennemført i dansk lovgivning senest 10.12.10. Således skal de nye definitioner være bragt på plads, herunder klassificering af forbrænding med energiudnyttelse som nyttiggørelse, og specielt gennemførelsen af direktivets artikel 16, som giver medlemslandene

mulighed for at regulere im/eksport af forbrændingsegnet affald, påkalder sig sektorens store interesse.

Der vil således være stort behov for formidling af forløbet i form af nyheder og analyser på hjemmesiden og – alt afhængig af fremdriften i implementeringen i planperioden – sandsynligvis også afholdelse af konference(r) og seminar(er) – f.eks. i regi af DAKOFAs netværk vedr. affald & klima -, ligesom implementeringen vil blive behandlet i relevante arbejdsudvalg – især forbrændingsudvalget – og i dialogforummet vedr. eksport af affald.

Producentansvaret (fokus på batterier)

I det omfang der sker afklaring af producentansvarets endelige, praktiske udformning i planperioden, vil der være behov for formidling heraf. Primært via hjemmesiden, men også i arbejdsudvalget vedr. forebyggelse og genanvendelse.

Gennemførelse af energiaftale

DAKOFA vil følge gennemførelsen af energiaftalen tæt, herunder de regelændringer og tekniske udviklinger inden for forbehandling, som må forudsættes gennemført, i det omfang der ønskes overført affald til kraftværkssektoren.

Relationerne til klima-politikken vil løbende blive highlightet, primært via DAKOFAs portal om affald og klima.

End-of-Waste og affaldsreformen

Affaldsdirektivet åbner op for fastlæggelse af såkaldte 'End-of-Waste-kriterier' til definition af, hvornår affald, der undergår en genanvendelsesproces, ophører med at være affald og frit kan handles som et produkt. Der åbnes også for national fastlæggelse af sådanne kriterier.

Konsekvenserne for danske affaldsaktører – bl.a. set i lyset af omorganiseringen af affaldssektoren – vil blive analyseret og formidlet i takt med, at der fremkommer udkast og forslag til E-o-W-kriterier.

Fortsat fokus på EU

Sektorstrategien identificerer EU som den måske vigtigste driver for politik- og regeludviklingen på affaldsområdet, og strategien slår til lyd for, at den danske affaldssektor i langt større udstrækning må erkende dette og lære sig at forstå, hvad der foregår på EU-niveau og hvorfor. For DAKOFA betyder det i planperioden behov for fortsat fokus indenfor især følgende områder:

Affaldsdirektivets gennemførelse på EU-plan

Med gennemførelsen af det nye affaldsdirektiv på EU-plan åbnes op for fastlæggelse af ensartede standarder for behandlingsanlæg, der ellers ikke er omfattet af IPPC, og der vil være et stort behov for at overvåge og formidle sådanne tiltag (vil påvirke affaldsstrømmene væsentligt, hvis der eksempelvis anlægges lave standarder, som gør det muligt uden indsigelsesmulighed fra de kompetente myndigheder, at overføre affald til lande med de billigste løsninger, blot de overholder sådanne standarder).

Samtidig vil gennemførelsen af E-o-W-kriterier og implementeringen af direktivets artikel 16 (se ovenfor hvad angår begge) også påvirke de danske affaldsstrømme, hvilket som anført også vil blive analyseret og formidlet.

IPPC-direktivets revision

Grundelementet i revisionen, der i øvrigt også indebærer en optagelse af forbrændingsdirektivet, er et stærkt øget fokus på BAT og på anvendelse af BAT-relaterede emissionsværdier som egentlige grænseværdier ved fremtidige miljøgodkendelser. Det vil indebære væsentlige skærper for udledningskravene til danske forbrændingsanlæg, hvilket vil blive fulgt, analyseret og formidlet via såvel hjemmesiden som i arbejdsudvalget for forbrænding.

Jorddirektivets vedtagelse

Skiftende formandskaber har haft en endelig vedtagelse af et nyt jorddirektiv på deres respektive arbejdsplaner, og dersom der sker fremskridt i planperioden, vil det udløse analyse- og formidlingsbehov, ligesom det kan blive relevant at gennemføre en konference eller et seminar. De respektive arbejdsudvalg (slam, bio, jord) vil følge udviklingen på nærmeste hold.

Farligt affald – REACH & CLaP

Farligt affald klassificeres i dag efter reglerne i den EU-kemikalielovgivning, som er sendt på pension, og Kommissionen overvejer fortsat en eventuel overgang til klassificering efter principperne i CLaP (eller noget helt andet).

I takt med, at der måtte komme udspil på dette område, vil der opstå behov for analyse og formidling heraf via hjemmesiden og DAKOFAs arbejdsudvalg for farligt affald. Også DAKOFAs kogeboek i klassificering af farligt affald skal omskrives i planperioden, dersom det besluttes at ændre klassificeringsprincipperne.

Endelig vil der blive et udpræget behov for en bedre forståelse af REACH i den danske affaldssektor i takt med eventuel indførelse af End-of-Waste-kriterier, som vil 'omdøbe' affald til produkter, som så vil være omfattet af REACH.

Fortsat fokus på transport over landegrænser, import såvel som eksport

Sektorstrategien lokaliserer transport over landegrænser som et centralt emne, der både angår overførsler internt i Europa og – ikke mindst – eksport til ikke-OECD-lande, eftersom begge former må forventes at blive en stadig større realitet.

Dialogforum vedr. eksport af affald

Det forventes i strategien, at DAKOFAs dialogforum vedr. eksport af affald løbende vil overvåge, systematisere og formidle viden om regler og tendenser på eksportområdet, og bl.a. tage initiativer til at sikre, at medlemmerne kan møde det komplicerede regelsæt, der gælder på området.

Import – og regulering heraf

Udfordringerne i forbindelse med import af affald til Danmark, som affaldsdirektivets Artikel 16 åbner op for, vil blive belyst.

Fortsat fokus på klima

Sektorstrategien identificerer klima-politikken som en altoverskyggende faktor også på

affaldsområdet, og for DAKOFA betyder det behov for aktiviteter i planperioden indenfor følgende områder:

Konsensus om klima-effekter ved affaldshåndtering og hele systemer

Det er karakteristisk for affaldshåndteringen, at de fleste af dens klimaeffekter – især gevinsterne – forekommer som indirekte gevinster uden for selve affaldssektoren (enten op- eller nedstrøms). DAKOFA vil i planperioden søge opnåelse af konsensus om, hvilke og hvor store klimaeffekter forskellige former for affaldshåndtering og hele systemer har hhv. op- og nedstrøms m.h.p. at opnå ensartet rapportering og større fokus på affaldshåndterings betydning, også på det globale plan.

Genanvendelsens problem i klimaregnskabet

Særligt de klimagevinster, der opstår som følge af genanvendelse af affald, vil typisk falde i andre lande (de lande, der ellers ville have skullet udvinde eller fremstille de materialer, som genanvendes). Derfor er særligt genanvendelsen kommet i en alvorlig klima-klemme i det store regnestykke omkring opfyldelse af Kyoto- og andre forpligtelser. Der vil være et stadigt stigende behov for at synliggøre og formidle dette.

'Waste & Climate'

DAKOFA- og ISWA-konferencen *'Waste & Climate'* skal gennemføres i planperioden (03.-04.12.09), og vil beslaglægge sekretariatets ressourcer en stor del af efteråret 2009.

Øget fokus på LCT

Sektorstrategien har identificeret det paradigmeskifte fra affaldshierarki til Life Cycle Thinking, der ligger i det nye affaldsdirektiv, som en væsentlig udfordring for affaldssektoren, og har samtidig noteret sig *'Vugge-til-Vugge-konceptet'* som en ny tankegang, der også kan involvere affaldssektoren. Det udløser følgende aktiviteter for DAKOFA i planperioden:

Forholdet mellem affaldsdirektivets LCT-koncept og den danske affaldsstrategi

Den danske affaldsstrategi for 2009-12 har kun i begrænset omfang reflekteret LCT-konceptet, og overlader det fortsat til sektoren at vælge behandlingsformer ud fra en blanding af ressource- og energihensyn.

Det efterlader et behov for dels tommelfingerregler for den mest optimale behandlingsform for de affaldstyper, hvor sådanne kan udmeldes, dels en nærmere analyse af de øvrige affaldstyper og deres optimale behandlingsform.

DAKOFA vil i planperioden søge at fokusere herpå, dels i analyse- og formidlingssammenhænge, dels i de relevante arbejdsudvalg, ligesom der oprettes en portal herom i planperioden.

Introduktion til 'Vugge-til-Vugge'-principperne

Det nye tankesæt, som nu er forankret i Danmark og som fik sin egen affaldsvinkel på DAKOFAs konference 28.05.09, vil fortsat blive analyseret og formidlet. Grænseflader og forskelle til traditionel LCA-tænkning vil blive afdækket, fortrinsvis gennem arbejdet i DAKOFAs arbejdsudvalg.

Miljøansvar

Miljøansvarsreglerne og deres langsigtede konsekvenser er fortsat vanskelige at gennemskue, særligt f.s.v.a. genanvendelse af jord og affald. Der vil i planperioden blive taget skridt til at vurdere Miljøstyrelsens vejledning i miljøskade nærmere m.h.p. opdatering af DAKOFAs portal herom.

Forebyggelse

Affaldsdirektivet opstiller konkrete krav til, at de kompetente myndigheder i medlemslandene skal udarbejde specifikke forebyggelsesplaner (enten som selvstændige planer eller som integrerede i affaldsplanlægningen), hvor der skal opstilles målbare mål m.v. Planerne skal være udarbejdet senest 2013, og i det omfang der fremkommer initiativer på området i planperioden, vil disse blive analyseret og formidlet, ligesom arbejdsudvalget for genanvendelse vil overveje eventuelle selvstændige initiativer.

DAKOFAs portal vedr. forebyggelse vil løbende blive ajourført.

Fortsat fokus på innovation

Sektorstrategien lokaliserer innovation som central og vigtig for sektoren, og forudsætter, at DAKOFAs netværksgruppe for F&U løfter opgaven.

Løbende kortlægning af drivers og barrierer

F&U-netværksgruppen vil løbende overvåge og kortlægge de drivers og barrierer for F&U i affaldssektoren, som måtte blive synliggjort i planperiodens løb, idet gruppen vil overveje, hvilke skridt, der ville kunne hhv. imødegå barrierer og fremme drivers.

(Gen)oplivning af triple helix

Triple helix, hvor myndighederne formulerer kravene, videninstitutionerne leverer viden og industrien leverer indsigt i markedsføring, er en gammelkendt driver for innovationen, men den har været mere eller mindre fraværende i en årrække. F&U-netværksgruppen vil i planperioden udforske, hvordan den kan bringes i spil igen.

CAMP-projekter

AffaldsCamp08 udløste et antal projekter indenfor udvikling af behandlingsteknologier m.v., som følges af F&U-netværksgruppen. Det sker specielt m.h.p. at lokalisere drivers og barrierer for netop disse projekter, og for derigennem at uddrage erfaringer om, hvordan DAKOFA eventuelt vil kunne fungere som en art rugekasse for kommende projekter på affaldsområdet.

Genovervejelse af central sortering som en mulighed

På fællesmødet for DAKOFAs arbejdsudvalg i februar 2009 fremhævedes det fra medlemsside, at man i udlandet er nået langt med hensyn til udvikling og etablering af centrale sorteringsanlæg for affald, og at DAKOFA burde overvåge denne udvikling. Der vil derfor i planperioden blive taget initiativ til videnhjemtagning vedr. moderne sorteringsanlæg m.h.p. drøftelse i først og fremmest arbejdsudvalget for forebyggelse og genanvendelse.

Fokus på nye, kritiske fraktioner som nano-produkter

Ligeledes på fællesmødet i februar fremhævedes vigtigheden af at overvåge de affaldsmæssige aspekter af udbredelsen af nanoteknologier, herunder nano-produkter.

Der tages i planperioden initiativ til oprettelse af en portal om nano-teknologier og affald, som løbende tilføres de informationer, som en sådan overvågning måtte kaste af sig.

Fokus på regelværk og økonomiske styringsmidler som drivers

DAKOFAs F&U-netværk vil som anført dels studere mulighederne for at få igangsat triple helix-funktionen igen (herunder regelsæt som drivers), dels følge effekterne af de ændrede affaldsafgifter på innovationstendenserne i affaldssektoren m.h.p. at uddrage essensen af, hvordan økonomiske virkemidler kan bringes til at virke optimalt i f.t. innovation. Også de gældende tilskudsordninger vil blive evalueret.

Danske teknologier og eksportmuligheder

Sekretariatet vil arbejde for at synliggøre eksportpotentialet i den danske affaldssektor, bl.a. ved kontakter til brancheforeninger med dette formål, men uden for affaldssektoren (Dansk Miljøteknologi).

Samtidig vil sekretariatet arbejde for, at affaldssektorens erfaringer bliver bedst muligt udnyttet i forbindelse med udarbejdelsen af det eksportrelaterede materiale, som Miljøstyrelsen har annonceret at ville lade udføre sidst på året 2009.

Endelig vil DAKOFA arbejde for, at medlemmerne får lejlighed til at præsentere de nyeste teknologier på det seminar om miljøteknologi, som Miljøstyrelsen planlægger gennemført i september med henblik på evaluering af regeringens miljøteknologiske handlingsplan. Et særligt miljøteknologisk netværk etableres i planperioden. Det får også har til opgave at søge indflydelse på mulige og eksisterende støtteordninger, samt at bidrage med input til evalueringen af den miljøteknologiske handlingsplan og affaldsstrategiens dels 2 (om innovation).

DAKOFAkademiet

I planperioden iværksættes et initiativ til øget tiltrækning af studerende på højere læreanstalter m.v. med henblik på dels at skabe netværk mellem disse, dels at skabe netværk mellem de studerende og de af DAKOFAs medlemmer, som kunne ønske en bedre anknytning til forsknings- og uddannelsesverdenen. Der kunne således etableres 'mini-camps' med studerende på større virksomheder, som kunne ønske nye syn på udviklingsarbejdet eller løsning af konkrete problemer, ligesom netværket indbydes til deltagelse i konferencer og aktiv deltagelse i arbejdsudvalg m.v.

B: Organisatorisk handlingsplan

Nedenfor opridses de organisatoriske tiltag, som sekretariatet foreslås at skulle tage op/fortsætte i planperioden (ud over løsningen af de opgaver, der traditionelt varetages, herunder sekretariatsbistand ved tilrettelæggelse og gennemførelse af konferencer og seminarer, møder i arbejdsudvalg og Teknisk Råd samt vedligeholdelse og ajourføring af hjemmeside med nyheder og baggrundsstof og endelig sammenskrivning og udsendelse af Nyhedsbreve):

- **Afholdelse af seminar og konferencer i loop med hjemmesiden**

Det skal i planperioden tilstræbes at opnå en bedre sammenhæng mellem den formidling, der sker i konferencensammenhæng, og den formidling, der sker via hjemmesiden.

Deltagerne i DAKOFAs konferencer skal således – ud over som nu adgang til kompendiemateriale forud for konferencen – også have tilbud om aktivt at deltage i

internetdebatter efter konferencen. I særlige tilfælde evt. fulgt op af portal(er), der kan tjene som platform for nye, elektroniske netværk, der f.eks. arbejder med løsninger på problemstillinger, der rejses på konferencerne.

- **Opbygning af netværk med IT-understøttelse og interaktivitet på hjemmesiden**

I forbindelse med udviklingen af DAKOFAs hjemmeside vil denne i planperioden blive indrettet, så den i langt højere udstrækning vil kunne understøtte elektroniske netværk, dels via portaler og meddelelser, udsendt fra disse, dels gennem en langt højere grad af interaktivitet, hvor netværksdeltagerne selv bringes i stand til at lægge informationer og links m.v. op på relevante portaler og platforme under udvikling af en art 'Affaldets Wikipedia'.

Endelig skal sekretariatet optrænes yderligere i at udnytte netværksfaciliteter og tiltrække nye medlemmer til netværk, der dermed vil opnå en større, samlet kompetence.

- **Hjemmesidens kobling til medlemsdatabasen**

DAKOFAs medlemsdatabase skal i perioden bringes til at fungere i kobling med hjemmesiden. Relevante oplysninger fra hjemmesiden vil dermed automatisk tilgå præcis de medlemmer, der har behov herfor, hvilket styres gennem de profiler, brugerne opretter og selvvalgte 'abonnementsordninger', der selvfølgelig vil være gratis for medlemmerne.

- **Portaler og vejledninger**

DAKOFAs sekretariat indledte i planperioden 2007/2008 en tradition med at opsamle nyheder og relevante links på særlige, fagspecifikke portaler, der virker som vinduer til omverdenen og til DAKOFAs aktiviteter på specifikke områder.

Portalerne har vundet gehør hos medlemmerne, og nye portaler vil i planperioden blive oprettet efter behov.

Portalerne udløser et væsentligt vedligeholdelsesbehov. Det er derfor vigtigt, at ikke kun sekretariatet men også medlemmerne bidrager til overvågning og ajourføring af dem, og i planperioden gives derfor mulighed for interaktivitet på portalerne, så brugerne selv kan tilføje links m.v. i nogle kommentar-bokse på hver portal.

På enkelt-områder tilstræbes det, at portalerne får karakter af egentlige vejledninger, således i form dels af et elektronisk fortolkningsforum vedr. den nye deponeringsbekendtgørelse, dels en elektronisk adgang til slamvejledningen med supplerende informationer (begge efter nærmere aftale med Miljøstyrelsen).

- **Etablering af nye netværk**

DAKOFA tager i planperioden initiativ til etablering af følgende netværk:

- Et netværk, som specielt vedrører kommunernes behov for informationsudveksling vedr. affaldsplaner, miljørapportering og EU-emner i samarbejde – og efter aftale – med KL
- Et netværk vedr. 'Vugge-til-Vugge-konceptet' med deltagelse af designere og affaldsproducenter
- Et miljøteknologisk netværk